

Mens Europa tænker, styrker Asien de strategiske alliancer

Mens Europas opmærksomhed fortsat er bundet til krigen i Ukraine, Natos fremtid og forholdet til USA, er der parallelt ved at opstå en ny strategisk struktur i Indo-Pacific.

Efter udenrigsminister-mødet i New Delhi blandt de såkaldte Quad-lande står det klart, at Quad – samarbejdet mellem Indien, USA, Japan og Australien – er på vej ind i en ny fase. Gruppen udvikler sig fra et løst dialogforum til et mere operationelt og geøkonomisk og -teknologisk partnerskab med voksende global betydning.

I europæiske debatter omtales Quad ofte som en asiatisk pendant til Nato. Det er misvisende. Der findes ingen kollektiv forsvarsgaranti, og særligt Indien ønsker ikke at blive del af en traditionel alliancearkitektur. Men netop derfor er Quad interessant. Dets styrke ligger ikke i traktater eller militære forpligtelser, men i evnen til gradvist at skabe et strategisk netværk omkring teknologi, forsyningskæder, kritiske råstoffer, søfart og infrastruktur.

Alternativt ord

Det seneste møde i Indien illustrerede denne udvikling tydeligt. Fokus var ikke alene maritime spændinger eller kinesisk magtdemonstration i det Syd kinesiske Hav. Dagsordenen omfattede havinfrastruktur i Stillehavet, energisikkerhed, kritiske mineraler, maritime overvågningssystemer og robusthed i globale forsyningslinjer. Det er med andre ord ikke blot et sikkerhedspolitisk projekt, men et forsøg på at organisere en alternativ økonomisk og teknologisk orden i Indo-Pacific.

Det mest bemærkelsesværdige er, at Quad ikke længere primært drives af Washington. USA er fortsat den stærkeste militære og teknologiske aktør, men gruppens strategiske dynamik kommer i stigende grad fra Asien selv – især fra Japan og Indien.

Japan var den oprindelige arkitekt bag idéen. Den afødte

På udenrigsministermøde i Quad-alliancen i Indien understøttede Australiens Penny Wong, Indiens S. Jaishankar, Japans Toshimitsu Motegi og Marco Rubio fra USA alliancens strategiske styrker. Foto: Julia Demaree/Nikhinson/Reuters/Ritzau Scanpix

66

Europa bør forstå, at verdensordenen ikke længere formes alene i Washington, Bruxelles eller Beijing. Den formes i stigende grad i netværk mellem regionale magter

premierminister Shinzo Abe formulerede visionen om et "Free and Open Indo-Pacific", hvor maritime demokratier skulle samarbejde om at beskytte åbne søveje, økonomisk sikkerhed og en regelbaseret

orden. I dag er denne vision blevet mainstream i regionen. Japan tænker langsigtet og institutionelt. For Tokyo handler Quad ikke kun om Kina, men om at forhindre, at hele Indo-Pacific bliver økonomisk eller teknologisk domineret af én magt.

Talerør for syd

Men den egentlige nøglespiller er nu Indien.

New Delhi forsøger at balancere mellem flere verdener samtidig. Indien deltagere både i Brics, Shanghai Cooperation Organisation og Quad. Man har også påtaget sig rollen som talerør for det globale syd. Det er ikke udtryk for ubeslutsomhed, men for en bevidst strategi om "strategisk autonomi". Indien ønsker ikke at blive en amerikansk allieret i klassisk forstand. Til gengæld ønsker man at bruge samarbejdet som Quad til at accelerere teknologisk udvikling, investeringer, in-

dustriel opbygning og global politisk vægt.

Derfor er Quad heller ikke drevet af ideologi eller drømme om overherredømme alene. Den er drevet af en voksende erkendelse af, at forsyningskæder, halvledere, kritiske mineraler, energi og digitale infrastrukturer nu er lige så strategiske som hangarskibe og missiler. Det er geøkonomi i praksis.

Kina er naturligvis – og berettiget – den underliggende faktor. Ingen af Quad-landene ønsker åben konfrontation, men alle forsøger at reducere deres sårbarhed over for kinesisk dominans. Det gælder især på områder som sjældne jordarter, batteriteknologi, havne, telekommunikation og maritime transportlinjer. Hvor USA tidligere talte om *decoupling*, taler mange nu om *de-risking* eller *China plus one*. Resultatet er det samme: en gradvis reorganisering af

verdensøkonomiens strategiske balancer.

Europæisk fejl

Her begår Europa en fejl, hvis man fortsat ser Indo-Pacific som et fjernt regionalt spørgsmål. Europas økonomi er dybt afhængig af maritime ruter gennem Det Indiske Ocean, Hormuzstrædet og Malaccastrædet. En stor del af Europas handel, energiimport og teknologiske værdikæder passerer gennem de områder, hvor Quad-landene nu intensiverer deres samarbejde.

Samtidig er Europa udfordret af sin egen strategiske fragmentering. EU taler om "strategisk autonomi", men mangler ofte den konkrete koordinering mellem industri, sikkerhed og teknologi, hvor Quad-landene og asiatiske aktører i stigende grad arbejder med. Mens europæerne diskuterer regulering, investerer Indo-Pacific-landene i havne, kabler, kritiske råstoffer og produktionskapacitet.

Det betyder ikke, at Europa skal kopiere Quad eller vælge side i en ny kold krig mellem USA og Kina. Men Europa bør forstå, at verdensordenen ikke længere formes alene i Washington, Bruxelles eller Beijing. Den formes i stigende grad i netværk mellem regionale magter, der kombinerer sikkerhed, teknologi og økonomi.

Netop derfor er Quad vigtig. Ikke fordi gruppen bliver en asiatisk Nato-alliance, men fordi den repræsenterer begyndelsen på en ny type strategisk samarbejde. Et fleksibelt netværk af stater, der forsøger at beskytte adgang til teknologi, ressourcer, søveje og forsyningskæder i mere usikre verdener.

For Europa bør spørgsmålet derfor ikke være, om man skal interessere sig for Quad. Spørgsmålet er snarere, hvor længe man har råd til ikke at gøre det. Et er sikkert: Europa må og skal forholde sig til løsere samarbejdsformer som Quad.